

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Л. В. Саприкіна

Державний вищий навчальний заклад «Криворізький державний педагогічний університет»
пр. Гагаріна, 54, м. Кривий Ріг, 50086. Україна. E-mail: lilianna.sap@gmail.com

Виокремлено провідні школи вітчизняного дизайну, що керуються власною оригінальною концепцією дизайну та індивідуальним баченням завдань, методів і засобів підготовки дизайнерів вищої кваліфікації. Проаналізовано основні напрямки сучасної підготовки: орієнтування на фундаментальну загальнотеоретичну підготовку, яка передбачає формування професійних знань та вмінь, опанування новітніх методик та технологій проектування; забезпечення особистісно зорієнтованої освіти фахівця, яка націлена на розвиток професійних якостей, здібностей, творчого потенціалу особистості та формування загальної культури майбутнього дизайнера. З'ясовано, що підготовка майбутніх дизайнерів до професійної діяльності досягається завдяки розв'язанню низки завдань у дизайн-освітньому просторі, з-поміж яких, окрім вивчення проектно-методології, методів структурної організації форми, соціокультурних функцій дизайн-проектів, можливості технологічного впровадження дизайн-проектів у виробництво, провідним є розвиток творчої індивідуальності студентів-дизайнерів, формування у майбутніх фахівців дизайнерського мислення.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні дизайнери, дизайн-освіта.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ДИЗАЙНЕРОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Л. В. Сапрыкина

Государственное высшее учебное заведение «Криворожский государственный педагогический университет»
пр. Гагарина, 54, г. Кривой Рог, 50086. Украина. E-mail: lilianna.sap@gmail.com

Выделено ведущие школы отечественного дизайна, которые руководствуются собственной оригинальной концепцией дизайна и индивидуальным видением задач, методов и средств подготовки дизайнеров высшей квалификации. Проанализировано основные направления современной подготовки: ориентирование на фундаментальную общетеоретическую подготовку, которая предусматривает формирование профессиональных знаний и умений, освоения новых методик и технологий проектирования; обеспечение личностно ориентированного образования специалиста, нацеленного на развитие профессиональных качеств, способностей, творческого потенциала личности и формирования общей культуры будущего дизайнера. Установлено, что подготовка будущих дизайнеров к профессиональной деятельности достигается благодаря решению ряда задач в дизайн-образовательном пространстве, среди которых, кроме изучения проектной методологии, методов структурной организации формы, социокультурных функций дизайн-проектов, возможности технологического внедрения дизайн-проектов в производство, ведущим является развитие творческой индивидуальности студентов-дизайнеров, формирование у будущих специалистов дизайнерского мышления.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущие дизайнеры, дизайн-образование.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Дизайнерська культура в сучасному суспільстві є одним зі складників організаційної перетворювальної діяльності людини. У змісті освіти особливе місце посідає дизайн-освіта, як складник художньо-естетичного напрямку, що забезпечує оволодіння знаннями і практичними навичками у сфері вітчизняної та світової культури і мистецтва, розвиток творчих здібностей та обдарувань студентів вищих навчальних закладів.

Підготовка дизайнерів у вищих навчальних закладах – порівняно новий освітній напрям, що активно розвивається. Дизайн-освіта характеризується синтезом мистецтва, науки і техніки, тому сьогодні в Україні здійснюється пошук шляхів професійної підготовки майбутніх дизайнерів, нових форм та технологій навчання, що потребує упровадження в практику інновацій та реалізації їх у сучасних умовах.

Нормативною базою модернізації професійної підготовки дизайнерів вищих навчальних закладів є: Закони України «Про освіту» (1991), «Про вищу освіту» (2014), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013),

Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010–2020), Концепція загальної мистецької освіти (2003).

Аналіз наукових праць із психології, педагогіки засвідчує, що проблему професійної підготовки у вищій школі досліджено в різних аспектах, а саме: філософія вищої освіти (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень); педагогіка вищої школи (А. Кузьмінський, З. Курлянд); особливості організації навчального процесу у вищому навчальному закладі (С. Архангельський, Л. Хоружа); педагогічні технології професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (В. Беспалько, С. Сисоєва); концепція неперервної професійної освіти (С. Гончаренко, Н. Ничкало); питання професійної підготовки фахівців різних напрямів у вищих навчальних закладах (З. Бакум, Н. Лалак, Т. Поясок, В. Прусак, О. Фурса); проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців (Н. Бібік, З. Підручна, О. Пометун, І. Чемерис).

Питання дизайну, дизайнерської діяльності з'ясовують у своїх дослідженнях науковці:

В. Аронов, В. Даниленко, Д. Дарлінг, І. Розенсон, С. Ткаченко, О. Фурса, С. Хан-Магомедов.

Різноманітні аспекти підготовки і професійної діяльності дизайнера з'ясували Ю. Бундіна, Л. Гаврилова, Т. Єременко, С. Зінченко, Т. Козак, Н. Комашко, А. Крицька, Т. Мала, В. Прусак, А. Соловйова, І. Торшина, О. Швець, Фелман та ін.

Мета роботи полягає в аналізі сучасного стану розробленості проблеми професійної підготовки майбутніх дизайнерів у науково-педагогічному дискурсі.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ. Студіювання наукових джерел (О. Баніт, О. Бойчук, Ю. Бундіна, В. Фалько) засвідчило, що дизайнерська культура є одним зі складників перетворювальної діяльності людини в сучасному суспільстві, а дизайн-освіта – пріоритетним напрямом вищої освіти.

Аналіз змісту сучасної дизайнерської освіти свідчить, що для підготовки компетентних фахівців, здатних здійснювати на високому рівні свою професійну діяльність в умовах мінливих соціально-економічних тенденцій, а також приймати ефективні рішення у нестандартних професійних ситуаціях, доцільним є використання досягнень як вітчизняних, так і зарубіжних шкіл дизайну.

Дизайнерська культура в сучасному суспільстві є одним зі складників організаційної перетворювальної діяльності людини [14]. Оскільки становлення конкурентоспроможного виробництва значною мірою залежить від розвитку та поширення дизайнерської культури, то практика дизайнерського проектування є своєрідним каталізатором науково-технічної і естетичної діяльності, спрямована на створення синтезованих, штучних утворень.

Період зародження дизайн-освіти у світових масштабах – кінець XIX –початок XX століття. У двадцять років XX століття зароджуються перші теорії професійної освіти в царині дизайну, що дали поштовх для розвитку сучасної дизайн-освіти (Найвища школа будівництва й художнього конструювання у Німеччині, Вищі художньо-технічні майстерні у Радянському Союзі тощо) [16]. Масова підготовка дипломованих дизайнерів у розвинених країнах розпочалася у 50-х роках XX століття. Викладання дизайну почали приділяти значну увагу у Великій Британії, Сполучених Штатах Америки, Франції, країнах Північної Європи [4].

Розглядаючи сучасну дизайнерську освіту за межами України (Японія, Англія, Німеччина), зауважимо, що вона є системою організації творчого та культурного середовища в суспільстві й державі, яка визначає спрямованість вищих навчальних закладів на активне застосування новітніх технологій у навчальному процесі, готовність до діалогу із замовником, проведення спецкурсів усесвітньо відомими дизайнерами-практиками. Навчання характеризується наявністю вузьких спеціалізацій, провідні викладачі – дизайнери-практики, які мають власні студії, куди після закінчення курсу зараховуються найбільш талановиті випускники [12].

Становлення дизайн-освіти в Україні розпочинається діяльністю Вільної академії мистецтв у

Львові (1905 р.). Дизайн-освіта також розвивалася в Києві, Одесі (20-і роки XX століття), Харкові (1962 р.) у містах Галичини, Буковини та ін. [4].

У 1980 – 1990 рр. набула актуальності проблема розвитку дизайнерської професійної освіти. Відтоді теоретики і практики дизайну здійснювали спроби побудувати систему дизайн-освіти через образи і принципи проектної культури [1].

Апелюючи до еволюції функцій і напрямів дизайну, варто зауважити, що на початковому етапі залучення дизайну в систему освіти розподіл студентів проводився за напрямками: столярна справа, гончарне ремесло, металообробка, ткацтво, графіка (поліграфія). Лише до середини XX століття перелік спеціалізацій було значно розширено: «Дизайн одягу», «Емалі», «Дизайн інтер'єру», «Дизайн архітектурного середовища», «Ландшафтний дизайн», «Дизайн зачіски», «Арт-дизайн», а також засновані на сучасних комп'ютерних технологіях напрямки: Web-дизайн, телевізійний дизайн тощо.

Із набуттям Україною статусу незалежної держави поступово зростає рівень національної свідомості, спостерігається конкуренція на ринку дизайнерських товарів та послуг [2]. Акценти у дизайн-практиці суттєво змінюються. Через занепад промисловості зазнав стагнації промисловий дизайн, тоді як попит на розроблення в галузях середовищного та графічного дизайну збільшується. З'являються новітні форми стимулювання та соціалізації результатів дизайнерської діяльності (численні конкурси, виставки, періодичні видання). Набула розвитку професійна освіта: збільшилася кількість дизайнерських спеціалізацій, поширилося коло теоретичних розроблень, з-поміж яких значне місце посідають дослідження регіонального дизайну.

Популяризація українського художньо-промислового мистецтва, відкриття промислових підприємств, які створюють декоративно-прикладні вироби, зумовили необхідність розвитку вітчизняної дизайн-освіти. В Україні поступово розвиваються необхідні ланки дизайнерського процесу. Лише за умов їх гармонійного співвідношення можливо створити потенціал для розвитку дизайн-освіти [15].

Провідними школами вітчизняного дизайну стали Львівська національна академія мистецтв, Київська національна академія образотворчого мистецтва й архітектури, Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва ім. М. Бойчука та ін. Кожна зі шкіл підготовки дизайнерів вищої кваліфікації [9, с. 15] керується власною оригінальною концепцією дизайну та індивідуальним баченням завдань, методів і засобів.

Зауважимо, що сьогодні підготовка дизайнерів здійснюється за такими спеціалізаціями: промисловий дизайн (дизайн окремих виробів і предметних комплексів), дизайн середовища (міського, виробничого), дизайн одягу та аксесуарів, декоративно-прикладний, графічний (плакати, рекламна продукція), ландшафтний дизайн тощо.

Важливими є виокремлення В. Даниленком п'яти основних параметрів дизайн-освіти [2]: здатність

дизайну бути проектною діяльністю, що міцно поєднує в собі художнє та утилітарно-технічне начала; особливість дизайну як такого проектування, що освоює художній потенціал машини; здатність дизайну створювати речі, які задовольняють однотипні, найбільш загальні потреби; властивість дизайн-освіти, що передбачає множинність художньо-проектних поглядів і як наслідок – урізноманітнений дизайнерський продукт аж до задоволення потреб конкретного індивіда; властивість дизайнерського виробу бути наслідком неординарного художньо-технічного рішення.

Беручи до уваги розвідки А. Крицької [6], вважаємо за доречне зазначити, що сучасна дизайнерська професійна освіта набуває нових ознак: стає різноманітнішою, варіативнішою, такою, що враховує потреби, можливості й психологічні особливості особистості; гнучкою, адаптивною, здатною реагувати на зміни у ринковому просторі, більш творчою за характером, гуманістично спрямованою.

Отже, дизайн-освіта України розвивається в контексті загальноєвропейських процесів і набуває численних спільних рис із дизайн-освітою європейських країн, оскільки ґрунтується на активному використанні світових і національних технологій навчання. Основною перевагою вітчизняної дизайн-освіти, порівняно із зарубіжною, є великий обсяг академічних знань.

Навчання дизайну є суспільно важливим і складним процесом. У сучасних умовах прискорення темпів життя, переходу суспільства до нового соціально-економічного рівня, питання, пов'язані з підготовкою майбутнього фахівця до життя і праці, набувають актуальності.

Одним із оптимальних засобів розвитку і поширення дизайнерської культури є система вищої професійної освіти, у якій постає необхідність побудови підсистеми дизайн-освіти, що охоплює спеціалізовану підготовку дизайнерів різних напрямків діяльності, створення оновлених навчальних програм, навчально-методичних комплексів та методичних матеріалів.

Зростання вимог до якості професійної підготовки майбутніх дизайнерів зумовлює необхідність реформування навчальних закладів, де організація навчально-виховного процесу здійснюватиметься на інноваційних засадах.

Важливо звернути увагу на дослідження В. Прусака, у якому автор зазначає, що розвиток дизайн-освіти відбувається під впливом низки чинників, передусім зовнішніх, на які студенти, викладачі та професійна освіта загалом не мають безпосереднього впливу. Такі чинники, з позиції освіти, є некерованими. До них науковець відносить: суспільні потреби; вимоги ринку праці, роботодавців; запити дизайну як науки, як мистецтва та як виробництва; загальні вимоги до системи професійної освіти, закладені у державних документах, стандартах освіти тощо [11].

Відповідно, процес удосконалення системи дизайнерської професійної освіти передбачає пошук нових ідей щодо формування професійної компете-

тності майбутнього дизайнера на основі принципу взаємозв'язку процесу навчання з реаліями життя й поставленими сьогодні перед суспільством завданнями.

На думку О. Швець [17], професійна діяльність фахівців із дизайну спрямована на розроблення функціонально корисних, зручних, технологічних, економічно раціональних, естетично досконалих виробів. У розвитку професійних якостей дизайнерів доцільно враховувати наявність низки видів сучасної дизайнерської творчості (промисловий дизайн, дизайн інтер'єру, графічний дизайн, дизайн архітектурного середовища, дизайн одягу, мультимедійний дизайн та ін.).

А. Соловейова стверджує, що на пропедевтичному етапі навчання необхідно створити умови для оволодіння студентами фундаментальними знаннями у царині дизайну – з одного боку, а з іншого, – застосовувати вузькоспрямоване навчання під керівництвом викладача і за участю професійних фахівців для опанування новітніх методик і технологій проектування [12]. Це дасть змогу підготувати студентів, що володіють професійною компетентністю, досконалим знанням своєї справи, сутності виконуваної роботи, складних зв'язків, явищ і процесів, а також пошуком можливих шляхів і засобів досягнення поставленої мети.

Нагальна необхідність у компетентних фахівцях орієнтує формування змісту сучасної освіти майбутніх дизайнерів на дослідження стандартів міжнародного рівня, безперервність освіти протягом усього життя людини, перехід від вузькодисциплінарного навчання до міждисциплінарного, забезпечує гнучкість і мобільність професійної освіти з позиції засвоєння необхідних компетенцій, що дозволяють швидко реагувати на зміни ринку праці й відповідати вимогам роботодавця. Відповідно, мета сучасної професійної освіти полягає не тільки в тому, щоб навчити людину щось робити, отримати професійну кваліфікацію, а й у тому, щоб дати їй можливість розв'язувати різні життєві і професійні ситуації, розвинути здатність ефективно функціонувати у нових динамічних соціально-економічних умовах.

Отже, сучасний суспільно-економічний стан, рівень розвитку виробництва спонукає до необхідності переосмислення основної мети і завдань сучасної вітчизняної освіти, вимог до теоретичної та практичної підготовки майбутніх дизайнерів.

Водночас система професійної освіти повинна забезпечити виховання і розвиток проектно-мислячої особистості, оскільки підготовка майбутніх дизайнерів до професійної діяльності досягається завдяки розв'язанню низки завдань у дизайн-освітньому просторі, з-поміж яких, окрім вивчення проектно-методології, методів структурної організації форми, соціокультурних функцій дизайн-проектів, можливості технологічного впровадження дизайн-проектів у виробництво, провідними є розвиток творчої індивідуальності студентів-дизайнерів, формування у майбутніх фахівців дизайнерського мислення.

Як доводить Є. Ткаченко [13, с. 43], у нинішніх

умовах становлення та функціонування соціально-економічної системи суспільства розвиток дизайноосвіти зумовлений, як мінімум, двома чинниками: перший – зміна форм і методів формування навколишнього середовища, як наслідок, створення нових гуманістичних ціннісних орієнтацій і пріоритетів; другий – зміна умов освітньої політики. На думку автора, глибокі соціально-економічні перетворення, що відбуваються в суспільстві, зачепили всі аспекти життя нашої держави. Виникає нова культура, спрямована безпосередньо на людину, що здатна визначати співвідношення духовної і матеріальної сфер людського існування, втручаючися не тільки в життєве середовище, комунікації, а й у його внутрішній світ.

Цікавою є позиція науковців (Н. Комашко, А. Кулешова, Т. Лобанова та ін.), які відзначають, що, для успішного життя та професійної діяльності підготовка дизайнера з вищою освітою вимагає формування його як усебічно розвинутої особистості з високою інтелектуальною, естетичною, моральною, екологічною, фізичною культурою. Цього, на думку дослідників, можна досягти за допомогою фундаментальної загальнотеоретичної підготовки, тобто таких навчальних дисциплін, які забезпечують самостійне набуття спеціальних знань і розвивають професійну компетентність майбутніх дизайнерів.

Н. Комашко [5, с. 86] відзначає, що нині відбувається зміна мети дизайн-освіти і критеріїв її ефективності. Головною метою стає розвиток творчого потенціалу особистості, реалізація унікальних людських можливостей, підготовка до постійних змін. Відтак процес навчання необхідно орієнтувати на розвиток особистості й індивідуальності. Особистісний розвиток і сформовані професійні знання й уміння дозволяють говорити про реалізацію потенційних можливостей у професійній діяльності.

Оскільки у процесі дизайн-освіти у студентів формується індивідуально-особистісне ставлення до творів мистецтва, відбувається ознайомлення з кращими зразками дизайнерської культури, що супроводжується духовним зростанням особистості студента, то перед сучасним вищим навчальним закладом постає завдання формування загальної культури майбутнього дизайнера та розвитку професійних якостей і здібностей задля здійснення професійної дизайнерської діяльності та формування професійної компетентності.

Як стверджує Т. Лобанова, вища школа як соціальний інститут повинна підготувати випускника до життя. А життя, як ланцюг послідовних «завдань» і відповідальних «виборів», – це не лише академічні знання. Розвиток особистості як суб'єкта діяльності обов'язково характеризується такими чинниками, які формують соціально зрілу особистість, а саме: розвиток інтелекту, позитивного мислення, автономності та відповідальності, а також розвиток мотивації, що веде до самовдосконалення та самореалізації [8]. Науковець наголошує на тому, що результати освіти – це демонстровані студентом по завершенню освітнього процесу та вимірювані знання, вміння, навички, які виражаються за допо-

могою компетенцій.

У контексті аналізу проблеми підготовки дизайнерів важливою для нашого дослідження є думка А. Кулешової [7] про інтегративну особистісно зорієнтовану освіту фахівця, яка відображає якість його загальноосвітньої, загальнохудожньої і спеціальної професійної підготовки, індивідуально-особистісні характеристики, креативність, цінності, що забезпечує досягнення успіху у професійній діяльності. Автор зазначає, що професійна компетентність дизайнера реалізується через розуміння культурно-естетичних, візуально-комунікативних проблем професійної діяльності, уміння ставити в ній художньо-образні, конструктивно-технологічні, комунікативно-інформаційні завдання й розв'язувати їх візуально-художніми засобами.

Теоретичне осмислення проблеми (Т. Єременко) підтвердило нашу думку про те, що звернення до компетентності як напрямку дослідження у психології та педагогіці виправдано, бо, відображаючи реальність часу, реалізує запити і потреби суспільної практики, формує практико-орієнтовані тенденції в сучасній професійній освіті [3]. Тим самим вивчення компетентностей та їх формування має відповідний педагогічний ресурс, реалізація якого сприятиме підвищенню ефективності підготовки майбутнього дизайнера.

У підготовці фахівців головної ролі набуває орієнтація на особистість і компетентність, що дозволяє істотно підвищити конкурентоспроможність майбутніх дизайнерів, оскільки сьогодні все більш необхідними стають компетентні фахівці, здатні ефективно працювати в динамічних соціально-економічних умовах.

Відтак дизайн-освіта, перебуваючи в процесі розвитку і становлення, є підґрунтям, на основі якого реалізується творчий потенціал майбутнього дизайнера, що зумовлює орієнтацію на становлення особистості майбутнього фахівця, який спроможний не лише до створення гармонійного, зручного, корисного середовища життєдіяльності людини, але й до творчої професійної діяльності, до самовизначення, що оволоє культурний досвід людства.

Отже, у процесі підготовки майбутніх дизайнерів необхідним є формування професійної компетентності, яка є підґрунтям якісної підготовки фахівця, його готовності до професійної діяльності. За таких умов ключовим завданням підготовки дизайнерів в умовах університетської освіти є підготовка фахівця, що, по-перше, усвідомлює своє місце в державі, по-друге, здатний до саморозвитку в умовах безперервності й наступності освіти.

ВИСНОВКИ. У контексті аналізу наукових досліджень, присвячених проблемі професійної освіти дизайнерів, виокремлено два основних напрямки сучасної підготовки: 1) орієнтування на фундаментальну загальнотеоретичну підготовку, яка передбачає формування професійних знань та вмінь, опанування новітніх методик та технологій проектування; 2) забезпечення особистісно зорієнтованої освіти фахівця, яка націлена на розвиток професійних якостей, здібностей, творчого потенціалу особистості та

формування загальної культури майбутнього дизайнера. Теоретична та практична підготовка майбутніх дизайнерів до професійної діяльності передбачає оволодіння знаннями з основ теорії, історії, методики та практики дизайну; методами організації проектно-творчої діяльності в царині дизайну; опануванням вміннями аргументації, візуалізації та реалізації творчого задуму; вміннями реалізовувати авторські ідеї у процесі виконання самостійних дизайн-проектів та колективних комплексних проектів із дизайну. Перспективи подальших досліджень полягають в аналізі форм, методів, засобів формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах європейських країн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аронов В. Г. Теоретические концепции зарубежного дизайна XX века / Аронов В. Г. – М.: ВНИИТЭ, 1992. – 149 с.
2. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. – Х.: ХДАМ; Колорит, 2005. – 244 с.
3. Ерёмченко Т. А. Формирование профессиональной компетентности будущих педагогов дизайна: монография / Т. А. Ерёмченко. – Челябинск: Изд-во «Сити Принт», 2012. – 183 с.
4. Зінченко С. В. Педагогічна практика в системі професійної підготовки майбутніх дизайнерів-викладачів / С. В. Зінченко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К.; Вінниця, 2006. – Вип. 10. – С. 313–317.
5. Комашко Н. В. Формування професійної компетентності майбутніх дизайнерів у процесі вивчення комп'ютерної графіки / Н. В. Комашко // Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. – 2010. – Вип. 189. – Ч. 3. – С. 85–88.
6. Крицька А. М. Психолого-педагогічні умови розвитку професійної компетентності майбутніх дизайнерів / Крицька А. М. // Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2012, Том. VI, Психологія обдарованості, Вип. 7. – С. 112–123.
7. Кулешова А. И. Педагогические условия процесса формирования профессиональной компетентности специалиста-дизайнера: монография / А. И. Кулешова, В. М. Петровичев. – Тула: Изд-во ТулГУ, 2008. – 104 с.
8. Лобанова Т. Д. Технології навчання в профільній освіті / Т. Д. Лобанова // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського: зб. наук. пр. – 2008. – № 8–9. – С. 135–144.
9. Нечаев Н. Н. Формирование коммуникативной компетенции как условие становления профессионального сознания специалиста / Н. Нечаев, Г. Резницкая // Вестник УРАО. – 2002. – № 1. – С. 14–16.
10. Поясок Т. Б. Взаємозв'язок системи освіти та інформаційного суспільства / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна // Інженерні та освітні технології. – Кременчук, 2014. – Вип. 4 (8). – С. 35–41.
11. Прусак В. Ф. Дизайнерська освіта в технічному вузі / В. Ф. Прусак // Науковий вісник. Проблеми деревообробки на рубежі ХХІ ст.: наука, освіта, технології. – Вип. 9.5. – Львів : Престиж-інформ, 1999. – С. 31–34.
12. Соловьева А. В. Эстетическое воспитание в процессе непрерывного профессионального образования дизайнеров: монография / А. В. Соловьева. – М.: Перспектива, 2009. – 124 с.
13. Ткаченко Е. В. Дизайн-образование: теория, практика, траектория развития / Е. В. Ткаченко, С. М. Кожуховская. – Екатеринбург : Издательство РГППУ, 2004. – 238 с.
14. Фалько В. П. Структура и содержание формирования художественно-проектных компетенций педагога профессионального обучения в области дизайна / В. П. Фалько, В. А. Федоров // Вестн. Челябин. ГПУ, 2008. – № 10. – С. 152–161.
15. Фурса О. Розвиток дизайн-освіти в Україні і зарубіжжі: історико-порівняльний аспект / О. Фурса // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – № 2. – С. 112–124.
16. Хан-Магомедов С. О. Пионеры советского дизайна / Хан-Магомедов С. О. – М.: Галарт, 1995. – 424 с.
17. Швець О. А. Теоретичні засади моделювання творчого розвитку дизайнера на основі компетентного підходу / О. А. Швець // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2011. – № 4. – С. 113–124.

ACTUAL PROBLEMS OF FUTURE DESIGNERS PROFESSIONAL PREPARATION IN HIGHER EDUCATION STAFF

L. V. Savrykina

The state educational establishment of higher education «Kryvy Rih State Pedagogical University»
ave. Gagarin, 54, Kryvy Rih, 50086. Ukraine. E-mail: lilianna.sap@gmail.com

Purpose. To analyze the current state of development of the problem of future designers' professional training by the scientific and pedagogical discourse. **Methodology.** Synthesis, comparison, concretization, systematization and generalization, analysis of philosophical, psychological, pedagogical, educational and methodical literature methods have been applied. **Results.** Two main directions of modern training are analyzed: orientation to the fundamental general theoretical training, which involves the formation of professional knowledge and skills, mastering the latest techniques and design technologies; ensuring a specialists' individually oriented education which is targeted at developing the of the future designers' professional qualities, abilities, creative potential of the individual and forming the general culture. It was determined that the future designers' preparation for professional activity is achieved by solving a number of tasks in the design-educational space, among which, in addition to studying the design methodology, methods of structural organization of the form, socio-cultural functions of design projects, the possibility

technological introduction design projects into production, leading to the development of designers' creative individuality, the formation of future designers' thinking. **Originality.** The current educational and methodological support of professional disciplines is analyzed and their professional-forming potential is proved. The actual problems of professional theoretical and practical training of future designers in higher educational institutions are revealed. **Practical value.** It is established the main role of training of specialists is orientation on personality and competence, which allows to significantly improve of future designers' competitiveness.

Key words: professional training, future designers, design-education.

REFERENCES

1. Aronov, V. G. (1992), *Teoreticheskie kontseptsii zarubezhnogo dizayna XX veka* [Theoretical concepts of foreign design of the twentieth century], VNIITE, Moscow, Russia.
2. Danylenko, V. (2005), *Dyzain Ukrainy u svitovomu konteksti khudozhno-proektnoi kultury: Monohrafiya*. [Design of Ukraine in the world context of art and project culture: Monograph], HDAM, Color, Kharkov, Ukraine.
3. Eryomenko, T. A. (2012), *Formirovanie professionalnoy kompetentnosti buduschih pedagogov dizayna: monografiya* [The formation of professional competence of future teachers of design: the monograph], "City Print", Chelyabinsk, Russia.
4. Zinchenko, S. V. (2006), "Pedagogical practice in the system of professional training of future designers-teachers", *Modern information technologies and innovative methods of training: methodology, theory, experience, problems: collection of scientific papers*. Kiev, Vinnitsa, vol. 10, pp. 313–317.
5. Komashko, N. V. (2010), "Formation of professional competence of future designers in the process of studying computer graphics", *Bulletin of Cherkasy University. Series: Pedagogical Sciences*, vol. 189, p. 3, pp. 85–88.
6. Krytska, A. M. (2012), "Psychological and pedagogical conditions of development of professional competence of future designers", *Actual problems of psychology: collection of scientific works Of the Institute of psychology named after G. S. Kostyuk of NAPN of Ukraine*, t. VI, Psychology of giftedness, vol. 7, pp. 112–123.
7. Kuleshova, A. I., Petrovichev, B. M. (2008), *Pedagogicheskie usloviya protsessy formirovaniya professionalnoy kompetentnosti spetsialista-dizaynera: monografiya* [Pedagogical conditions of the process of formation of professional competence of a specialist-designer: monograph], TulaSU, Tula, Russia.
8. Lobanova, T. D. (2008), "Teaching technologies in profile education", *Scientific Bulletin of Odessa South Ukrainian state pedagogical University*. K. D. Ushinsky: book of scientific papers, № 8-9, pp. 135-144.
9. Nechaev, N. N., Reznitskaya, G. (2002), "Formation of communicative competence as a condition of formation of professional consciousness of a specialist", *Transactions of URAO*, No. 1, pp. 14-16.
10. Poyasok, T. B., Bespartochna, O. I. (2014), "The relationship between the education system and the information society", *Engineering and educational technologies*, Kremenchug, vol. 4(8), pp. 35-41.
11. Prusak, V. F. (1999), "Design education in technical University", *Scientific transactions. Problems woodworking at the turn of the twenty-first century.: science, education, technology*. Prestige-inform, Lviv, vol. 9.5, pp. 31-34.
12. Soloveva, A. V. (2009), *Esteticheskoe vospitanie v protsesse nepreryvnogo professionalnogo obrazovaniya dizaynerov: monografiya* [Aesthetic education in the process of continuous professional education of designers: monograph], Perspective, Moscow, Russia.
13. Tkachenko, E. V., Kozhuhovskaya, S. M. (2004), *Dizayn-obrazovanie: teoriya, praktika, traektoriya razvitiya* [Design education: theory, practice, development trajectory], RGPPU, Yekaterinburg, Russia.
14. Falko, V.P., Fedorov, V.A. (2008), "The structure and content of the formation of artistic and project competencies of the teacher of professional training in the field of design", *Transactions of the Chelyabinsk GPU*, No. 10, pp. 152-161.
15. Fursa, O. (2011), "Development of design education in Ukraine and abroad: historical and comparative aspect", *Comparative professional pedagogy*, № 2, pp. 112-124.
16. Han-Magomedov, S. O. (1995), *Pioneryi sovet'skogo dizayna* [Pioneers of Soviet design], Galart, Moscow, Russia.
17. Shvets, O. A. (2011), "Theoretical bases of modeling of creative development of the designer on the basis of competence approach", *Pedagogy and psychology of professional education*, № 4, pp. 113-124.

Стаття надійшла 17.01.2018.